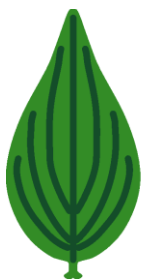

Ruigte Abtswoudse Bos 2019

Cor Nonhof

**Natuurlijk
Delfland**

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingdelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Opzet van het onderzoek	3
3	Resultaten.....	4
4	Analyse	5
5	Conclusie	5
6	Bijlage 1: Locaties	6
7	Bijlage 2: Opnamen.....	7

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2019

Referentie: Cor Nonhof, Titel, Natuurlijk Delfland, 2019

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Vanaf de inrichting kent een deel van het Abtswoudse Bos geen onderhoud. Op de onderhoudstekening staat ruigte en dat betekent dat opschot van boompjes en struiken moet worden tegengegaan door eens in de twee of drie jaar te maaien. Dat is nooit gebeurt en nu is er dus wel opschot.

De snelheid waarmee een gebied wordt omgezet wordt in bos hangt af van de uitgangssituatie. In Delft is op kale grond na de sloop van de V&D binnen twee jaar een meer dan drie meter hoog bos ontstaan met pioniersoorten als Schietwilg, Katwilg, Boswilg, Grauwe wilg, Amandelwilg, Canadapopulier en Vlinderstruik.

Voormalig V&D-terrein juli 2019

Het Abtswoudse Bos is aangelegd op een voormalig weiland en door gebrek aan onderhoud vervuilt de grasmat. Daarin is het heel moeilijk voor bomen en struiken om zich te vestigen. Er wordt rekening mee gehouden dat pas na honderd jaar een gesloten bos zal zijn ontstaan.

Tot die tijd is een ruigte en een struweel te zien in een grof mozaïek. Rietgras was de dominante soort in het begin, maar op dit moment is elke plek weer anders met een ander lokaal dominant ruigtekruid. Er is een enorme diversiteit aan bomen en struiken te zien, maar allemaal in kleine aantallen. Van een snelle bosvorming is geen sprake.

2 Opzet van het onderzoek

Er is eerder onderzoek gedaan naar de ruigte in de Zuidrand en in het Abtswoudse Bos:

- [Zuidrand Bijlage 2: droge en natte ruigte](#) (2011)
- [Abtswoudse Bos ruigte](#) (2015)

Met dit onderzoek bezoeken we opnieuw de locaties die in 2015 zijn bezocht om de ontwikkeling in beeld te brengen.

3 Resultaten

De zes meetpunten van 2015 zijn opnieuw bezocht en in een opname vastgelegd. Per ongeluk is nog een extra locatie in kaart gebracht: 3X.

Rond 3X is Dauwbraam prominent aanwezig, maar er zijn ook drie andere bramen uit de Zwarte Braam-groep gevonden: Dijkviltbraam, Peterseliehaagbraam en een ongedetermineerde.

Locatie 3X

Rond R5 is een dominantie van Rietgras de afgelopen jaren overgegaan in een dominantie van Brandnetel. Er zijn al wel een paar struiken opgeschoten, maar behalve een paar Reuzenberenklauwen is er verder weinig te zien. De berenklauw wordt bestreden.

Locatie R5

In 2018 was er plotseling veel Gewone hennepnetel aanwezig. Dit is een eenjarige die het merkwaardigerwijs tot dominantie kan brengen in een stabiele vegetatie van meerjarigen.

Van links naar rechts: Wilgenroosje, Late guldenroede, Gewone hennepnetel en Rietgras

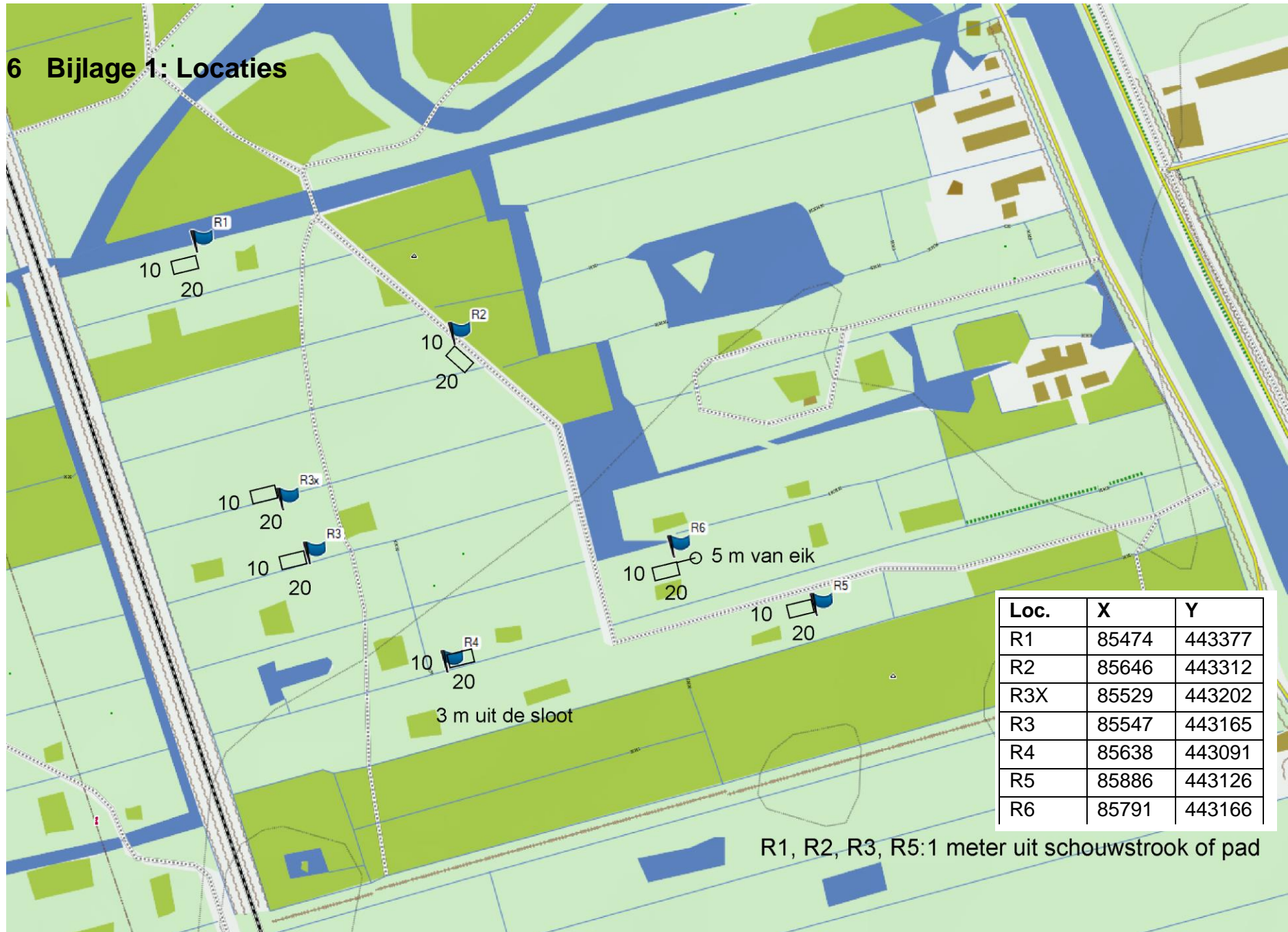
4 Analyse

De opnamen zijn individueel en samengevoegd geanalyseerd met Associa. Dit geeft geen heldere toekenning van de vegetatie aan een associatie of rompgemeenschap volgens de Vegetatie van Nederland. De Klasse van de natte strooiselruigte is nog steeds de belangrijkste kandidaat en er zijn lokaal overgangen te zien naar de Klasse van de nitrofiële zomen. Door het groter worden van de bomen en de braam komen er luwere plekken en wat meer schaduw waar zoomplanten van profiteren. Van een overgang naar de braamstruwelen (Brummel-klasse) of andere struwelen of zelfs bos lijkt vegetatiekundig nog geen sprake.

5 Conclusie

Er vindt een uniek experiment plaats in een deel van het Abtswoudse Bos. Er is bij Staatbosbeheer meermalen aangedrongen op een formalisering van de bestaande onderhoudssituatie. Onze grote wens is dat op de plankaart de typering Bos komt te staan, zodat de dreiging van herontwikkeling en grote ingrepen wegvalt. Zoals het nu gaat zal het heel lang duren voordat er een gesloten bos ontstaat. In de tussentijd is het een uniek stukje natuur in onze omgeving. Alleen in de Zuidrand is er nog een perceel dat deze ontwikkeling meemaakt. Daar is op de plankaart wel Bos het einddoel.

6 Bijlage 1: Locaties

7 Bijlage 2: Opnamen

Nederlandse naam	Locatie:															Wetenschappelijke naam	CBS-nr
	1		2		3		4		5		6		Tot.		3X		
	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'19		
Akkerdistel	2a	1	2b	2b	1	1			2a	1	2a	1	2a	2m	+	<i>Cirsium arvense</i>	331
Harig wilgenroosje	1	+	2a	2b	r								+	1	1	<i>Epilobium hirsutum</i>	451
Rietgras	4	1	3		5	2b	3	3	2a	1	4	3	3	2b		<i>Phalaris arundinacea</i>	930
Riet	3	5											2a	2b	+	<i>Phragmites australis</i>	933
Ridderzuring	r		+								+		r			<i>Rumex obtusifolius</i>	1101
Grote brandnetel	+	1	1	2b	1	2b	1	1	4	5	1	3	2b	3	1	<i>Urtica dioica</i>	1321
Kruldistel			r										r			<i>Carduus crispus</i>	208
Rode kornoelje			2a			r							+	r	r	<i>Cornus sanguinea</i>	355
Beklierde basterdwederik			+		1		1						+			<i>Epilobium ciliatum</i>	448
Sporkehout			r	r									r	r		<i>Rhamnus frangula</i>	530
Gewone berenklauw			r			r		r				+	r	r		<i>Heracleum sphondylium</i>	607
Zilverschoon			+										r			<i>Potentilla anserina</i>	1006
Heelblaadjes			1										r			<i>Pulicaria dysenterica</i>	1029
Zomereik			r	r	r	r						+	r	r	r	<i>Quercus robur</i>	1037
Late guldenroede			2a	3	1	2b				1	+	1	+	2a	2b	<i>Solidago gigantea</i>	1221
Jakobskruiskruid s.l.			1										r			<i>Senecio jacobaea</i>	2290
Gewone engelwortel					r		+	r		+	1	+	r	r	r	<i>Angelica sylvestris</i>	60
Duinriet				1		1							+			<i>Calamagrostis epigejos</i>	174
Gewone hennepnetel				1		4					2b		2b			<i>Galeopsis tetrahit</i>	543
Kleefkruid				1					2a				+			<i>Galium aparine</i>	546
Hondsdrif				1									r			<i>Glechoma hederacea</i>	582
Liesgras				1		1							+		+	<i>Glyceria maxima</i>	585
Pitrus				+		+							r			<i>Juncus effusus</i>	680
Echte valeriaan				1									r			<i>Valeriana officinalis</i>	1333
Zwarte braam				+				2b					r	1		<i>Rubus sec. Rubus</i>	1634
Zachte berk						r	3						r	2a		<i>Betula pubescens</i>	139

	Locatie:														3X			
	1		2		3		4		5		6		Tot.					
Nederlandse naam	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	'15	'19	Wetenschappelijke naam	CBS-nr
Gestreepte witbol							1						r				<i>Holcus lanatus</i>	631
Ruw beemdgras							1						r				<i>Poa trivialis</i>	959
Kweek									2m				r				<i>Elytrigia repens</i>	446
Speerdistel											r		r				<i>Cirsium vulgare</i>	336
Veldzuring											1		r				<i>Rumex acetosa</i>	1093
Gekroesde melkdistel											+		r				<i>Sonchus asper</i>	1224
Koninginnenkruid		r												1		r	<i>Eupatorium cannabinum</i>	490
Eenstijlige meidoorn						2b									1	2a	<i>Crataegus monogyna</i>	369
Hondsroos						3									2a	+	<i>Rosa canina</i>	1643
Dijkviltbraam						4									2a	2a	<i>Rubus armeniacus</i>	5286
Fluitenkruid											+				r		<i>Anthriscus sylvestris</i>	70
Laurierwilg											r				r		<i>Salix pentandra</i>	1122
Dauwbraam																3	<i>Rubus caesius</i>	1089

B	Totale bedekking in proefvlak	Braun-Blanquet
r	< 5%	1 exemplaar
+	< 5%	2 – 5 exemplaren
1	< 5%	6 – 50 exemplaren
2m	< 5%	> 50 exemplaren
2a	5 – 12 %	Willekeurig aantal exemplaren
2b	13 – 25 %	
3	26 – 50 %	
4	51 – 75%	
5	76 – 100%	

Wij sturen je graag het bos in.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.
[INSCHRIJFFORMULIER](#)